

ק"פ 47665/05/18 - יעקב יקיר ביטן נגד ליאת ביטן

בית משפט השלום בפתח תקווה

ק"פ 47665-05-18 ביטן נ' ביטן

בפני	כבוד השופטת אליאנא דניאלי
הקובל	יעקב יקיר ביטן באמצעות ב"כ עו"ד יהונתן גולדברג
נגד	
הנאשמת	ליאת ביטן באמצעות ב"כ עו"ד גיל אדלמן

החלטה

פתח דבר וטענות הצדדים

בפניי בקשת הנאשמת להורות על מחיקת הקובלנה. הבקשה הוגשה בתגובה לעתירת ב"כ הקובל ליתן לו ארכה נוספת לשם גיבוש עמדת הקובל בכל הנוגע להמשך ניהול הקובלנה.

ראשית יובהר כי הקובלנה שבפניי היא קובלנה פלילית פרטית, אשר הוגשה בחודש מאי 2018, ובה מיוחסות לנאשמת עבירות בניגוד לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 וחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981. עוד יוטעם, כי מהרקע לקובלנה עולה כי הקובל והנאשמת הם בני זוג לשעבר, המנהלים בימים אלו הליך גירושין.

איני מוצאת לפרט את עובדות הקובלנה - כתב האישום במסגרת החלטה זו, ואך יאמר בהקשר לכך כי נוכח אימרה נטענת של הנאשמת כלפי הקובל, טוען הקובל כי הנאשמת פגעה בפרטיותו, הכפישה את שמו ושמה אותו לבוז וללעג כלפי נוכחים בסניף הבנק בו התרחש המפגש ביניהם.

עוד יצויין, כי ברשימת עדי התביעה נימנו שלושה עדים.

בדיון שהתנהל בפני סגן הנשיאה, כב' השופט טרסי, ביום 3.7.18, המליץ בית המשפט לקובל לשקול שוב את ניהול הקובלנה. זאת, משעל פני הדברים, אין המדובר באירוע המצדיק ניהול הליך פלילי, וכאשר קיים סעד חלופי מובהק במישור האזרחי. עוד ציין בית המשפט כי ניהול הליך פלילי מקים שורת חובות הנדרשות מגוף ציבורי המנהל ככלל הליכים פליליים, וכי מוטב לצדדים לברר את הטענות ביניהם במסגרת אזרחית.

לאחר אותו דיון התבקשו דחיות שונות ע"י הצדדים, כאשר בין היתר טען ב"כ הנאשמת כי חרף פניותיו לקבלת חומר

ראיות מב"כ הקובל, לא קיבל לידיו חומר ראיות כלשהו.

בהחלטתי מיום 27.12.18, הוריתי כי ב"כ הקובל יבהיר האם הועבר מלוא חומר הראיות לידי הנאשמת, וביום 30.1.19 השיב ב"כ הקובל כי אין לקובל חומר ראיות כתוב, ומשכך לא הועבר חומר ראיות כלשהו לידי הנאשמת.

ביום 28.3.19 התנהל בפניי דיון, במסגרתו משנשאל ב"כ הקובל אשר לחומר הראיות, השיב כי אם יהא צורך להציג ראיות בכתב, יעשו כן. בהמשך, ביקש ב"כ הקובל להודיע בתוך 30 ימים האם הוא מבקש למחוק את הקובלנה. ב"כ הנאשמת הבהיר כי לשיטתו יש מקום לדחות כבר באותו מועד את הקובלנה על הסף ולהטיל הוצאות על הקובל, ואולם נוכח דברים שנאמרו מחוץ לפרוטוקול והרצון לקדם את מחיקת הקובלנה, הסכים לדחיית הדיון כמבוקש, כשהוא מציין כי ייצוג הנאשמת על ידי הסניגוריה הציבורית מהווה בזבז כספי הציבור.

בהחלטתי במסגרת הדיון, נקבע שוב כי משבחר הקובל להגיש קובלנה פלילית, עליו לנהוג בהתאם לחובות המוטלות על המאשימה בהגישה כתב אישום, ובכלל זה להעביר לידי הנאשמת חומר ראיות. עוד נקבע כי נוכח בקשתו, יודיע ב"כ הקובל עד ליום 28.4.19 האם עודו עומד על ניהול הקובלנה, וככל שכך הדבר, יעביר לידי ב"כ הנאשמת עד אותו מועד את מלוא חומר הראיות הרלוונטי. הובהר כי בכפוף להודעה אשר תתקבל מידי ב"כ הקובל עד ליום 28.4.19, תישקל השתתפות הוצאות בגין הדיון שהתקיים באותו מועד ואי-העברת חומר הראיות עד עתה.

חרף האמור לעיל, ביום 2.5.19, לאחר המועד בו היה על הקובל להודיע עמדתו אשר לניהול הקובלנה, הוגשה בקשה להארכת מועד, במסגרתה צוין כי לצדדים קבוע מועד לדיון בתיק הגירושין במהלך חודש יוני.

כן נטען כי מצבו הנפשי של הקובל החמיר והוא מתקשה לקבל החלטה מסודרת בתיק. בנסיבות אלו, התבקש להאריך את המועד לקבלת החלטת הקובל ב-30 ימים נוספים.

ב"כ הנאשמת הגיב לבקשה זו, בציינו את הקשר הברור בין הגשת הקובלנה לבין ניהול הליך הגירושין, באופן המלמד, לשיטתו, כי הגשת הקובלנה נבעה ממניע אסטרטגי. כן טען כי ככל שהקובל מתקשה לקבל החלטה בתיק, לא ברור כיצד יוכל לנהל את הקובלנה אותה הגיש. עוד ציין ב"כ הנאשמת, כי חרף ההחלטות החוזרות ונשנות בסוגיית החומר הראייתי, עד עתה לא הועבר כל חומר שכזה לידיו. בנסיבות אלו, עתר להורות על מחיקת הקובלנה, וזאת גם בשים לב לכלל התנהלותו של הקובל עד עתה, ולקיומו של סעד אזרחי חלופי.

דין והחלטה

מוסד הקובלנה הפלילית הוא הליך המתנהל ע"י אדם פרטי, הגם שעסקין בהליך פלילי, אשר תוצאתו עלולה להיות הרשעת הנאשם בדיון ואף השתתפות עונשים עליו. משכך, נקבע בפסיקה כי יש לפקח על עשיית שימוש ראוי בהליך זה, לבל ישמש ההליך לצורך רדיפה או נקמה אישית.

נפסק כי בהליכים כגון דא, יש לדקדק בהתנהלות הקובל, המשוחרר מחובותיה של המדינה - המאשימה ככלל בהליכים פלייט. הקובל אינו נהנה מחזקת תקינות המנהל, ולא ניתן לצאת מנקודת מוצא בעניינו, לפיה גורם מקצועי ואובייקטיבי אסף ראיות, בחן את דיותו, פעל בהתאם להנחיות סדורות, בחן האם קיים סיכוי סביר להרשעה, סקר באופן אובייקטיבי ומקצועי את הפסיקה וההלכות בסוגיה, ובקובלנה בסוגיית לשון הרע - שקל את מעמדו של חופש הביטוי - במנותק מהסכסוך האישי המתנהל בין הצדדים.

מוסד הקובלנה הפלילית מאפשר לקובל להגיש כתב אישום, הלכה למעשה, ללא ראיות וללא כל הצדקה, הן ראייתית והן מבחינת האינטרס הציבורי (ראה בג"ץ 4957/08 **שורת הדין ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה**, ניתן ביום 17.10.10, פורסם בנבו), כשהקובל, אדם פרטי, שוקל על דרך הכלל שיקולים אישיים תחת השיקולים הציבוריים אותם שוקלת המאשימה בבואה להחליט אם להעמיד חשודים לדין.

נוכח קשיים אלו, נשמעו לאורך השנים דעות המבקשות לבחון את מוסד הקובלנה הפלילית הפרטית (ר' דברי הנשיא ברק ברע"פ 9818/01, **ביטון ואח' נ' סולטן ואח'**, נ"ט(6)554, רע"פ 1955/12 **שאול נמרי נ' משה בנימיני ואח'**, ניתן ביום 9.5.13, את מאמרה של כבוד השופטת בדימוס בן עתו, "**הקובלנה הפרטית**", הפרקליט כ"ה 521, ואף **הצעת חוק לביטול את מוסד הקובלנה - הצעת חוק סדר הדין הלילי** (תיקון מס' 67)(ביטול קובלנה) (התשע"א-2011, ה"ח 615).

קשיים אלו מתחדדים במיוחד בעת שעוסקים אנו בחוק איסור לשון הרע. היועץ המשפטי לממשלה הינחה בהנחייה מס' 4.1107 - "**חקירה והעמדה לדין בעבירה לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965**", כי עיקר השימוש בכלי של איסור לשון הרע ייעשה באמצעות המשפט האזרחי, וכי הגשת כתב אישום בגין לשון הרע תיעשה במקרים חריגים, בהם קיים אינטרס ציבורי מיוחד החורג מגדרו של הנפגע הישיר מהפרסום. בהתאם להנחייה, על התביעה לנהוג בריסון עצמי בעת הגשת כתב אישום בגין עבירה זו, נוכח חשיבותו של עקרון חופש הביטוי. מכח ההנחייה, אף לצורך פתיחה בחקירה פלילית בגין עבירה זו נדרש אישור דרגים בכירים בפרקליטות.

והנה, מקום בו מרסנת עצמה המדינה בחקירה ובהגשת כתב אישום, נקט הקובל שבפניו בצעד פוגעני זה, והכל כאשר לשיטתו שלו, לא מצוי בידיו בשלב מאוחר זה, בחלוף שנה ממועד הגשת כתב האישום, חומר ראיות כתוב, והוא אף טרם גיבש דעתו אם ברצונו להמשיך בניהול ההליך, כשהוא קושר בין ההליך הפלילי לבין הליך הגירושין בינו לבין הנאשמת.

בהתאם לסעיף 70 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 -

"הוראות חוק זה הנוגעות לכתב אישום יחולו על קובלנה, בשינויים לפי הענין; בכל מקום שמדובר בכתב אישום גם קובלנה במשמע, ובכל מקום שמדובר בתובע גם קובל במשמע, אם אין כוונה אחרת משתמעת".

הנה כי כן - קובלנה פלילית היא בראי החוק כתב אישום לכל דבר וענין, ולפיכך אף הוראות חוק סדר הדין הפלילי חלות לגביה, ובכללן הוראת סעיף 74 אשר לעיון בחומר החקירה והוראת סעיף 77 בחוק המחייבת מתן עיון בראיות טרם

הגשתן לבית המשפט. אין חולק כי הוראות אלו לא קויימו בקובלנה שבפניי, וכי עד עתה לא הועבר חומר ראיות כלשהו לידי הנאשמת.

בבואי לשקול את האינטרס הציבורי ואת הפגיעה האפשרית בנאשמת ובקובל, אל מול התנהלות הקובל עד עתה, נמצא כי הקובל אינו מנהל את ההליך באופן תקין, משלא מצוי בידו חומר ראיות כלשהו חרף חלוף כשנה ממועד הגשת הקובלנה, והגם שניתנו מספר החלטות בסוגייה.

יתרה מכך, שעה שהקובל עצמו טוען באמצעות בא כוחו כי מצבו הנפשי מורכב וספק אם הוא מסוגל לקבל החלטות הכרוכות בניהול הקובלנה בעת הנוכחית, ובהתחשב בכריכת ניהול הקובלנה בהליך הגירושין המתנהל בין הצדדים, מתגבשת המסקנה כי נעשה בהליך הפלילי שבפניי שימוש בעייתי, אשר דומה כי נועד לשמש ככלי במסגרת הליך הגירושין.

נוכח מכלול המתואר לעיל, נמצא כי אופן ניהול ההליך עד עתה פוגע ביסודות ההליך הפלילי באופן המצדיק ביטולו.

כאמור, מוסד הקובלנה הפלילית מאפשר לאדם פרטי להעמיד לדין אדם אחר, כאשר תוצאות ההליך הפלילי והשלכותיו על חיי הפרט משמעותיות יותר מאשר נקיטתו של הליך אזרחי - סעד חלופי מובהק, הקיים בנסיבות הארוע הנטען על ידי הקובל. לפיכך, בביטול הקובלנה אין כדי לפגוע באינטרסים של הקובל, אשר יוכל למצות אינטרסים אלו באמצעות הליך אזרחי.

קובלנה פלילית פרטית היא הליך בו יש לעשות שימוש במקרים חריגים ומוטל היה על הקובל לוודא כי הוא מסוגל לנהל את ההליך בו פתח, כנדרש ובהתאם לדרישות הנדרשות מגורם המנהל הליך פלילי, ולא לנקוט ביד קלה בהגשת הקובלנה.

דרך המלך כאשר עסקינן באדם פרטי, היא הגשת תביעה אזרחית על ידו, סעד הקיים עבור הקובל לו יבקש למצות את זכויותיו בכל הנוגע לדברים אותם השמיעה הנאשמת, לטענתו, כלפיו, כמפורט בקובלנה.

כמבואר לעיל, הקובל גרם לסחבת ולבזבז זמן שיפוטי יקר ובזבז משאבי הציבור, כמו גם להוצאות לאוצר המדינה, משמונתה הסניגוריה הציבורית לייצג את הנאשמת.

בנסיבות אלו, נוכח מכלול המפורט לעיל, בהתחשב בהתראה שניתנה לקובל בדיון הקודם ומשהקובל הוסיף והפר את החלטת בית המשפט ולא הודיע עד עתה עמדתו באשר לניהול הקובלנה, אני מוצאת להשית עליו הוצאות, אף אם באופן שלא ימצה עמו את מלוא הנזק לקופה הציבורית.

נוכח דברים אלו, אני מורה על מחיקת הקובלנה ומחייבת את הקובל בהוצאות לאוצר המדינה בסך של 5,000 ₪.

זכות ערעור כדין.

ניתנה היום, ז' אייר תשע"ט, 12 מאי 2019, בהעדר הצדדים.